

Mūsų Obalsis:  
Už Progresą, Taiką ir  
Demokratiją!

# WILNIS

"Valdžia žmonių, žmonėm ir  
per žmones lai neišnyks  
nuo šios žemės."  
—ABRAHAM LINCOLN

VOLUME XX, NO. 104.

TREČIADIENIS, GEGUŽĖS (MAY) 3 D., 1939 M., CHICAGO, ILLINOIS.

KAINA TRYS CENTAI.

## KASDIENA...

**Gerai Kad Neparduoda. Visokiū Gali But. Tepasimokina.**  
"Vilnies" Suvaziavimas.

Anglija kaip ir uždraudė geležies pardavimą Japonijai. Jungtinės Valstijos, tankiai sekdamos Anglijos užsienio politiką, irgi tariasi panašiai pasielgti.

Japonijos fašistiniai imperialistai dėlto ėmė piktai plustis. Geležies pardavimo sulaukymą jie skaito Anglijos ir Amerikos ambicija dominuoti pasauliui.

Nesvarbu kuo japonų imperialistai tą žygi skaito. Bet svarbu, kad tas žygis mirtinai pavojingas japonų plėšikystei.

Amerikai ir Anglijai, sykiu ir Francijai jau senai reikėjo nustot tą pragaištingą biznį. Butų išgelbėta milijonai Kinijos žmonių.

Savu laiku gen. Hugh S. Johnson aliešio prie Roosevelto administracijos. Buvo NBA nacionaliu administratoriu ir misdamas geru valstybės abrakū, garbino naująją dalybą.

Dabar garbina fašizmą ir terlioja naująją dalybą. Wallstrytis, matomai, jam duoda daug abrakū.

Pas tokias žmones nėra nė sąžinės, nė savigarbos. Už pinigą estī visokiais. Tai politiniai lumpen-proletarai.

Etiopijos imperatorius Haile Selassie pasiskelbė pasniktus 60 dienų, kad tievas išvytū iš Etiopijos žemės okupantus. Bet Etiopijos laudies, nors irgi religingas, pasnikais nesikišė. Įsiveržėlius iš tėvynės išstrenkė. Organizuojausi ir partizaniniai su kultkosvaizdžiais priešė veja.

Selassie, dabar gyvenąs Anglijoje, turi daug ko pasimokinti iš savo paprastū žmonių.

Visų šalių laudies visuomet geriau mokytoje ginti savo kraštą nepriklausomybę. Turtuoliain šalies nepriklausomybę nevisada rūpi, o kartais jiems tik baistas.

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Wm. Green eina išvien su industrialistais prieš darbininkus. Jisai nė tik kongresui siulo industrialistų pagamintus sumanymus sudarkyti Wagnerio įstatymą, bet ir gina juos kaip savo.

Tuo tarpu valstijų Federacijos, miestų Centralinės Tarybos ir lokali pasisako prieš taisyms. Tokia padėtis Federacijai ilgai negalės tęstis. Wm. Green kada nors turės keisti nusistatymą arba eiti lauk iš prezidento vietos.

"Naujienu" redaktorius visai be pamato šmeižia Ispanijos komunistus, bet nė žodžiu neprisiemena apie Julian Besteiro ir M. Valls.

O šitie vyrai, ypač Besteiro, didžiūnai kaltininkai Ispanijos respublikos parbloškimo. Tai jiedu su pagelba Anglijos ir Francijos vyriausybių nuvertė socialisto Negrino laudies vyriausybę.

Bet Grigaitis apie juos tyli. Nes matot, nesmagu kalbėti apie desiniuosius socialistus, savo plauko žmones.

Jau tik trys dienos beliko iki "Vilnies" bendrovės suvaziavimo. Primenam dar kartą draugam ir organizacijom, kad suvaziavimas musų visų. Tad juo ir susirupinti reikia visiems.

Dalinukų dalyvavimas suvaziavime reikalingas ir reikalinga, kad jų būtų daug. Reikalinga suvaziavime išgirsti ir musų or-

# Naziai Nori Pagrobt Lietuvos Prekybą

## AUTO UNIJA PRADEDA ORGANIZAVIMO DARBĄ

PARUPINO VAJUI PLANĄ IR PASKYRĖ JO ĮGYVENDINIMUI ATSAKINGUS DIREKTORIUS.

Detroitas, geg. 3. — Automobilų Darbininkų Unijos egzekutyvis borčas baigė septynių dienų posėdį, laikytą Toledo, Ohio, kuriamie pilniausia pasiruošė organizavimui darbu.

Unijos prezidentas R. J. Thomas po posėdžiui pareiškė: "Šitas egzekutyvio bordo posėdis ir jo nutarimai aiškiai parodė, kad mūsų unija vėl pradeda maršuoti. Dabar nė vanduo, nė ugnis mus nestalūks, kol nebus suorganizuota darbininkai visos automobilijų industrijos ir ū industrijų, kurios ankštai surištos su automobilijų industria."

Organizavimui darbo planas išskirstytas į atitinkamas dalis ir kiekvienai daliai paskirta direktoriai.

Chryslerio divizija rupinasi Richard Frankenstec; General Motors divizija pavesta Walter P. Reuther'ui; Fordo divizijai paskirta komitetas iš trijų: Delmont, Leonard ir Burt. Taipjuo komitetai paskirti aviacijos, žemės ūkio padargų, darbo įrankių ir WPA divizionams.

Anot prezidento Thomas, Fordo, General Motors, Chryslerio ir aviacijos fabrikai busiū už vis pirmiausia žiūrini, kad jų darbininkai būtų reikiamai suorganizuoti. Tai atsiekus, Automobilijų Darbininkų Unija pasidarytu nepaprastai stipri ekonominė ir politinė jėga šalyje.

## Paskutinis Ispanijos Respublikos Premieras Amerikoje

New Yorkas. — Laidū "Normandie" iš Francijos atvyko Dr. Juan Negrin. Sykiu atvyko jo žmona, produkta ir sunus Juan.

Dr. Negrin reportieriam sakė tik tiek, kad iš Ispanijos išvykęs kovo šeštą. Daugiau atsiskak šis jais kalbėtis. Amerikos kapitalistinė spauda nebuvo Ispanijos respublikai palanki, todėl ir jos reportieriai nepatikimi.

Kaip žinoma, Dr. Negrin vykstas į Meksiką, kur jisai ketina apsigyventi pastoviai. Meksikoje užsiims profesura.

## DŽIOVOS AUKOS JAPONIJOS.

Tokio. — Laikraščio "Hozi" pranešimu, Japonijos sostinėje kasmet miršta nuo džiovos 20,000 jaunuolių.

organizacijų nuomonė, sveikinimai. Lauksime.

Sovietų Sąjungos lakunų atskridimas į šiaurinę Ameriką parodė aukštą kokybę sovietinių lėktuvų, didelį išsilavinimą ir sykiu stebėtinąją ištvėrmę lakunų.

Nors jiems nepavyko nusileisti New Yorke, bet New Yorkje buvo pasiekę į daug trumpesnį laiką, negu išskrisdami manė pasiekę.

Jei jie būtų bandę New Yorke nusileisti, jie būtų žuvę to baisioj perkunioj audrojo, kuri tuo metu sukėto virš New Yorko. Gerai, kad grįžo Kanadon.

H. Jagminas.



Trečias iš kairės Frank Murphy, teisingumo sekretorius. Sen. Capper, ambasadorius Daniels ir A. P. prezidentui R. Mc-

## Sovietų Lakunai Buvo Pasiekę New Yorką Dar Pirma Nelaimės

New Yorkas, geg. 3. — Dabar paaiški, kad Sovietų lakunai, brig. gen. Kokkinaki ir maj. Gordienko, pirmą nelaimingo nusileidimo Miscou salukė, Kanadoje, buvo atskirė virš New Yorko ir iš čin turėjo grįžti atgal į Kanadą.

Visoj kelionėj lakunam reikėjo grumtis su nepaprastai baisiom audrom. Bet lėktuvu pavartumas instrumentų akuratumas klūtis nugalėjo. Bet kuomet atskrido virš New Yorko, susidūrė su trilinka audra, perkunija, lietuim ir debesimis. Nusileisti jau čia nebuvo įmanoma.

Lakunai priversti buvo kilti net 30,000 pėdų į aukštį, kur nuo oro sklytumo jau galva svaišta. Niekaip negalint po audrą praeiti, kad pasiekus aerodromų, lakunai grįžo į Kanadą su užlaulus kompanijai ir besidaijančiu oksigenu.

Nusileido Miscou salukė iš buvę ore 22 valandas ir 56 minutes. Tad jei nė žiaurios audros virš New Yorko, lakunai būtų Floyd Bennett aerodrom naušileidę trečią valandą penktadienio popietį. Miscou salon nusileidė apie 7-ą valandą.

## Darbiečiai Ragina Susitart su Sovietais

Londonas, geg. 3. — Anglijos Darbo Partijos vadas ir atslovas parlamentas Atlee išpėjo premierą Chamberlain, kad nevirktų karinės sutarties sudarymą su Sovietų Sąjunga.

Atlee sakė premieriui, kad Anglijos visuomenė nerimauja dėlėi vilkinimo ir be to, vilkinimas padeda tarplautinėi situacijai blogėti. Atlee reikalavo premiero pasakyti, kaip pasitarimas sina ir kiek pažangos tuo atžvilgiu padaryta.

Chamberlainas, matomai, kai nors slepia. Jisai sakė, smulkmeningai negalys pasakoti, bet tvirtino, kad "pasitarimai eina patenkinačiai".

## NAZIAI NUZUDĖ 10 ANGLIAKASIŲ SAAR SRITYJE.

Paryžius. — Angliakasiai ir kiti Saar srities darbininkai buvo surengę protesto demonstraciją prieš nazijų vyriausybės įvestą 60 valandų darbo savaitę. Nazijai policija 10 demonstratų nušovė ir daug sunkiai sužeidė.

## Sovietų Sąjungos Lakunai Lankėsi Pasaulinėje Parodoje

New Yorkas. — Antrą dieną nuo atidarymo pasukinės parodos, parodą aplankė 152,000 žmonių. Atidarymo dienoje lankėsi 600,000 žmonių.

Antrą dieną parodą aplankė Sovietų Sąjungos lakunai brig. gen. Vladimir Kokkinaki ir maj. Michail Gordienko. Lakunų priėmimas buvo žymiausia parodos įvytybė tą dieną. Lakunai iškilmingai priimta Constitution Rūmų salėj.

## Anglų Kareiviai Nuzudė 32 Indusus, Kovojusiu Aukštās Nuomas

Bombay, Indija. — Orissa provincijoje, Gangsur apskrityj įvykusią nuomininkų protesto demonstraciją prieš pernelę aukštās butų nuomas žvėrščiai užpuolė Anglijos okupacinė kariuomenė.

Pagal apskriešio savivaldybos pranešimą, sužvėrėjusi Anglijos kariuomenė 32 demonstrantus vietoje nuzudė ir 22 mirčiai sužeidė.

## ITALIJOS KAREIVIAI BELGIA IR FRANCIA.

Menton, Francija. — Du Italijos paruožiuo sargybiniai kareiviai su sutarvais ir turima karine medžiaga perėjo į Francijos pusę ir išėskė pagedavimą juos priimti į Tarpautinį Legioną. Tokie Italų kareivių pabėgimai dabar labai dažni.

## NAZINIS GENEROLAS NEMATO GALIMU VOKIETIJAI KARĄ LAIMĖTI

Paryžius. — Inter-Continental News korespondentas iš Berlyno praneša, kad Vokietijoj pasirodė gen. Horst von Metzsch nauja knyga, kurioje analizuojama klausimas ar Vokietija galės karą laimėti, jeigu Hitleris ją įstums į karą.

Gen. Metzsch ilgus metus buvo armijos vyriausij inspektorium, laikosi nazinių pažiūrų ir esąs maru generalinio štabo. Per visą jo knygą raudonoji siulu eina troškimas, kad Vokietija su-triūkšintų visas valstybes ir pasidarytu pasaulij dominuojančia jėga. Bet kai priema prie klausimo, kaip tas padaryti, tai padaro išvadą, jog nebus galima.

Anot gen. Metzsch, Vokietija neturi nė maisto, nė žaliavos šaltinių. Jos armija daug men-

## Gegužinės Demonstracijos Meksikoje, Bulgarijoje ir Filipinuose

Meksikos Miestas, geg. 3 d. — Gegužės Pirmos paminėjimas Meksikoje praėjo labai įspūdingai. Demonstruota miestuose ir didesniuose kaimuose. Didžiūnia betgi demonstracija įvyko krašto sostinėj, Meksikos Mieste. Čia demonstravo virš 100,000 darbininkų. Demonstracijai vadovavo Darbininkų Konfederacija.

Demonstracija butų pasibaigusi ramiai, jei nė Hitlerio agentai globojami Elektros kompanijos. Tai kompanija kontroliuojama Vokietijos kapitalo. Hitlerio agentam iškorus avastikų demonstrantai jų nuplėšė ir išgurino kompanijos pastatų ketvėliu langų.

Manila mieste, Filipinų salose, Gegužinės demonstracija buvo didesnė negu kada nors pirmiau. Demonstracija sutrukė 50,000 darbininkų, vidurinės klekos žmonių ir darbo inteligentijos. Savo charakteriu buvo griežtai anti-fašistinė ir pirmoj vietoj atkreipė prieš japonus fašistus.

Bulgarijoje reakinė vyriausybė beveik visur demonstracijas užpuolė. Daug demonstrantų sužeista ir daug sumita. Vis dėlto demonstracijos įvyko visuose industriniuose centruose. Sofijoje įvyko aštrūs susirėmimai. Vyriausybė buvo prieš demonstrantus išaukus 500 policijos ir žandarmerijos.

## VOKIETIJOS NAZIAI STENGIASI LIETUVĄ PRIVERST PIRKTI 60 NUOŠIMČIŲ DAUGIAU VOKIETIJOS PRODUKTŲ

### Taipgi Norėtų Atidaryti Agenturą Kaune

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIS GEN. SKUCAS SAKO, LIETUVA GINSIS, JEI NAZIAI BRIAUSIS Į LIETUVĄ.

Anglijos Turčiai Nenori Mokėti Apsiginklavimo Išlaidas

Varšava, geg. 3. — "Gazeta Polska" korespondentas praneša iš Kauno, kad Berlyno naziai prisimnyę reikalauja Lietuvos pirkti iš Vokietijos bent 60 nuošimčių produktų daugiau, negu iki šiol pirki. Pradžioje prekybos derybų, prasidėjusių tik pora savaitių prieš tai, reikalavo pirkti tik 25 nuošimčius daugiau.

Be to, naziai reikalauja stiprinti prekybą su Anglija ir kitais kraštais ir duoti pirmenybę nazij prekybai. Reikalauja taipgi, kad leistų Kaune įsteigti agenturą supirkinėjimui Lietuvos produktų atviraj rinkoj.

Korespondento tvirtinimu, Lietuvos vyriausybė, matomai, susirupinusi nazijų griežtū spaudimui. Mažai apie derybas kalba ir matosi vyriausybės sluoksnuose prisilėgęs upas.

"Gazeta Polska" teigia, kad Lenkijos vyriausybė akytai seka derybas. Tas laikraštis išpaudimui Lietuvos vidaus reikalų ministerio gen. Kazio Skučo pasakytą kalbą, kurioje gen. Skučas sakė:

"Mes geriau mirsim prie rubelų, negu leisim priešui į tėvynę įsibrauti." Ta proga ministeris ragino tautą ruošis prie apsigynimo.

"Jeigu nebusim prisirengę gintis", jisai sakė, "niekas mums nepadės; jei busim prisirengę — laimsim." Ta pačiu sykiu gen. Skučas priminė, kad "Lietuva turi laikytis neutraliai, bet nepriklausomybę ginantys visu pasiryžimui." Po gen. Skučo kalbą laikraštis patalpino Jano Matjeiki "Kova ties Žalgriuo" pėsiūnį.

## Svarsto Praplėtimą Krantų Vandens Zonos

Washingtonas. — Senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas sen. Pittman praneša, kad jo vadovaujama komisija svarsto sumanymą praplėsti teritorijų vandeny zoną aplink Jungtines Valstijas.

Kaip dabar yra, tik trys mylios nuo kranto skaitosi teritoriali vandentis, o visa totiau laikoma tarplautiniu. Sen. Pittman nuomone, reiktų teritoriali vandeny zoną praplėsti iki 12 mylių, tuomet priešū submarnos nepasiekty krašte stovinčių laivų.

## Zemės Drejbimo Sukrėstą Kaimą Prarijo Vandenyas

Tokio. — Šiaurinę Japonijos dalį aną naktį išliko nepaprastai žiaurus žemės drejbimas. Daug namų sugriovė ir nemažai gyvasčių pražudė.

Skaudžiausia betgi nukentėjo miestas Akita ir Aikawa kaimas. Didžiūma miesto gyventojų 70 lė be pastogės, kaimas su 10 ukinkinių visiškai prasmego. Ji prarijo Ramusis vandenyas.

Londonas. — Išdo ministeris John Simon atmetė Darbo Partijos sumanymą suregistiurof kapitalistų turty ir apdėti jį specialėm mokesčium, kad sukūšis reikalingą sumą finansavimui apsiginklavimo.

Perykštė apsiginklavimo programa atnešė valstybės išlaidi apie du bilionu dolerij deficitu. Šiuo sumanymu darbiečiai manė deficitą išlygtinti. Bet kapitalistai tai nepatiko. Per savo minister John Simon jie siulo dar padidinti mokeskis ant plataus vartojimo daiktų, kurie jau ir be to sunkiai mokesčū slėgiama. Taipgi, Anglijos turčiai nori, kad apsiginklavimo išlaidas mokėty vien tik biednuomenė, o jie turtais tik kraus.

## Kubos Aukščiausias Teismas Trenpsia Demokratinės Laives

Havana, Kuba. — Aukščiausias Kubos teismas atmetė 7 partijų sąrašus, norėjusių ir turėjusių teisę dalyvauti parlamento rinkimuose. Tarpe almetų sąrašų, yra Komunistų Partijos sąrašas ir darlartinės vyriausybės partijos sąrašas. Paliko tikrai dvejų partijų sąrašus, kuriuos, sakoma, esančios vyriausybėi opozicijai.

## Anglija Veja Laukan Vokietijos Nazius

Londonas. — Vidaus reikalų ministerija vakar įteikė Vokietijos atstovybei surašą vokiečių, pastoviai gyvenančių Anglijoje, su pranešimu, kad jie busiū tudju išdeportuoti iš Anglijos.

Surašė sužymėti vokiečiai kaltinami šnipavimu ir sabotažu. Kai kurie jų jau siuninti ir išvežti. Kitilim įsakytą patiem išvažioti į 21 valandas.

## Privalomo Kareiviavimo Įstatymas Jėjo į Galij

Londonas. — Šiomis dienomis jėjo į galij privalomo kareiviavimo įstatymas Anglijoje. Kari ministerija planuoja dar šį mėnesį naujokus pašaukti karo tarnybon, kurių esą busiū apie 200 tukstančių. Vėliau busiū dar 100 tukstančių pašaukta.

## ANGLIJOS KOOPERATORIAI.

Londonas. — Anglijos kooperatorių suvaziavimas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kurioje pareiškta pagedavimas, kad Anglijos valdžia juo greičiausia padarytu karinę sutarį su Sovietų Sąjunga.

**ORAS**  
CHICAGOJ IR APELINKEJ  
—giedra, šalta temperatūra.  
Saulė teka 5:43, leidžiasi 7:50.

"VILNIS" (The Sun)

LITHUANIAN LABOR DAILY

Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$3.00; six months \$2.75. Chicago and foreign countries \$7.50; six months \$6.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year \$2.00; 1/2 yr. \$1.00; outside of Chicago, 1 yr. \$1.50; half yr. \$0.75.

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago, Ill., PHONE, VICTORY 1455

Entered as second-class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879

Amerikos Rašytojai

Amerikos Rašytojų Lyga rengiasi prie savo trečio suvažiavimo. Suvažiavimas įvyks birželio pradžioje.

Si organizacija dar visai jauna. Ji susiorganizavo 1936 metais. Pradžioje prie Lygos priklausė tik keli šimtai rašytojų. Šiuo laiku Amerikos Rašytojų Lyga jau turi 700 narių.

Savo suvažiavime Amerikos rašytojai tarsis, kaip išlaikyti laisvo gyvenimo sąlygas, nes tikrai demokratinės, laisvos šalys rašytojai gali funkcionuoti. Fašistinės sąlygose rašytojas yra vergas, robotas.

Suvažiavimas pasisakys ir tuo opiausiu, degančiu klausimu apie Amerikos kooperavimą su kitomis demokratinėmis valstybėmis. Rašytojų tarpe nedaug tėra izoliacionistų.

Suvažiavimo dienotvarky yra punktas apie kooperavimą ir teikimą paramos tiem rašytojams, kurie turėjo prasišalinti iš fašistinių valstybių. Kadangi Amerikos rašytojai vis tik gyvena neblogose sąlygose, tai jie gali pagelbėti savo nelaimingiems broliams.

Amerikos rašytojai, savo daugumoje, yra progresyviai žmonės. Vis didesnis jų skaičius pradeda simpatizuoti darbininkų judėjimui.

Frankistų Valdomei Ispanijoje

Frankistams labai rupi paslėpti nuo pasaulio šiurpulingą padėtį Ispanijoje. Rubėžius su Francija faktinai uždarytas. Net diplomatams neleidžiama įvažiuoti į Madridą. Juos laiko San Sebastian, ar Burgose. Tas "laimėjimų" paradas, kurį frankistai jau senai rengėsi suruošti Madride, vis atidedamas ir atidedamas. Matyt, kad Ispanijos sostinėje jie jaučiasi labai nesaugiai, nežūrint, to, kad dešimtis tūkstančių madridiečių sukūmėsi į kalėjimus ir koncentracijos stovyklas.

Francuzų laikraštis "Depeche de Toulouse" praneša, kad atėjus vakarui, falangistai bijosi pasirodyti Madrido gatvėse. Jie žino, kad madridiečiai jų neapkenčia. Amerikos liuonoriali, kurie išsigėbėję iš frankistų nelaisvės, patvirtina francuzų laikraščio pranešimus, kad didžiama ispanų neapkenčia frankistų, bet dar labiau neapkenčia italu. Tankiai juos apkučėnuoja, ampuša.

Visoj šaly siaučia bedarbis. Visur trūksta maisto produktų. Kainos iškilo į padangas. Pačių frankistų tarpe prasidėjo rietenos, kova už ribiai apmokamas valdikas vietas ir įtaką valdžioje. Falangistai, kurie ideologiškai arčiausiai stoti prie voikiškų nazių, pyksta, kad jie negavo užtenkamai vietų valdžioje. Jie norėtų paimti valdžią savo monopolin. Jeigu jų bus viršus, tuomet katalikų bažnyčiai pasidarys labai karšta.

Kitą fašistinę kliką atstovauja vadinami karlistai-reketistai. Jie sakosi turį 60,000 savo partijos narių reguliarię armiją. Jie sakosi "smarkiau kariauę" negu falangistai, kurių reguliarię armijoje yra tik 17,000. Jei laimėtų reketistai, tuomet iškiltų bažnytinė biurokratija.

Monarchistų klika reikalauja, kad Ispanijos sostan būtų gražintas Alfonsas. Tos rietenos diena iš dienos vis labiau plečiasi. Be to, vokiečiai ir italai kiša savo sąskaitas. Jie reikalauja vis daugiau privilegijų. Vokietija reikalauja tokios prekybos sutarties, kuri būtų naudinga jai, bet Ispanijai labai nenaudinga.

Vargas Ispanijos žmonėms, kada ant jų pečių sugule tiek parazitai. Bet toji neapykantoj prieš parazitus gimsta viltis išsilaisvinimo iš jų jungo. Tas jungas nėra amžinas.

Darbas ir Poilsis

Sovietų Sąjungos darbo unijos labai rupinasi tuomi, kad nujistai turėtų kuo daugiau galimybes praleisti savo iluosilaktį smagiose kultūriškose sąlygose.

Jokioj kitoj šalyj darbo unijos neturi tiek klubų, kaip Sovietų Sąjungoje. Nekurie iš ty klubų tikri palociai, kuriems pastatyti išleista milijonai rublių.

Is viso Sovietų Sąjungos darbo unijos turi 5,972 klubus. Klubų yra ne tik didmiesčiuose ir šiaip miesteliuose, bet ir sovchozuose.

Paprastai kiekvienas klubas turi savo knygyną, chorą ir lavinimosi grupes. Didžiųjų klubų rodomi krutami paveikslai, rengiami teatraliai perstatymai ir tt.

Darbo unijos išleidižia labai daug pinigų klubų reikalams. Kaip auga tos išlaidos, matyt iš šio palyginimo: 1932 m. klubų biudžetas siekė 36 milijonų rublių, o šių metų biudžetas viršys 380 milijonų rublių.

Klubuose linksma ir gražu. Tai ideališka vieta kultūriškam poilsiui.

Kaip praneša "Izvestija", 15 d. balandžio Masekvoje įvyko visasąjunginis suvažiavimas delegatų, atstovavusių visos šalies klubus. Tartasi ir nusitarta, kaip dar labiau praplėsti klubų veikla, nes jų rolė kasdieniam gyvenime darosi vis svarbesnė.

Tie klubai, kaip teisingai pažymi "Izvestija", yra židiniai socialistinės kultūros.

Sovietų Sąjungos darbininkai dirba vis produktyviškiau. Įvedimas socialistinės disciplinos daug prisidėjo prie pakėlimo darbo produktyvumo. Bet Sovietų Sąjungos darbininkai dirba trumpesnes valandas negu bile kuroj kitoj šalyj. Jie turi laiko pasilsėti—pasilsėti jaukiose kultūriškose sąlygose.

Statistika

Vakar mes rašėme "Vilny", kiek daug vargo ir skurdo reikia pakelti Vokietijos žmonėms.

Šiandien mes priduriam kelis posmus iš oficialio Vokietijos metrašcio už 1938 metus: "Arkių maisto reikalams užmušta 1,500 galvų daugiau, negu 1932 metuose. Sunų maisto reikalams užmušta 52 nuosimčiai daugiau."

Tai viskas. Komentarų nereikia.

Nazių Veja iš Anglijos

Turbūt nazių propaganda įsėdė anglam iki gyvo kaulo, jeigu net Chamberlaino valdžia įsakė visai eilei žymesnių vokiškų propagandistų išsikraustyti iš Anglijos. Kiek jų išvyjo iš Anglijos, aiškiai nespaskoma.

Apšigyvenę Anglijoj tie naziai buvo Vokietijos šnipai, nors dėl formos jie neva labai biznis.

Chamberlaino valdžia ilgai toleravo tuos šnipus, nors jų vardai senai buvo žinomi. Anglijoj jie turėjo savo organizaciją, kuri panaši į Amerikoj egzistuojantį Bundą.

Nazių valdžia protestuoja. Ji pasijuto labai įžeista. Bet juo mažiau Anglija kreipsi domės į tuos protestus, tuo bus geriau. Vis viena, su Vokietija negalima susikalbėti.

Francijos valdžiai jau senai laikas apvalyt šalį nuo naziškų agentų. Francijoj jų yra daugiau, negu Anglijoj. Be to, Francijoj yra daug ir "savų" išdavikų, kuriuos finansuoja naziai. Nekurie francuzų laikraščiai šeriami vokiečių pinigais.

Francijos valdžia tuoj turi pasekti britų pavyzdžiui.

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas William Green vėl pradžiuogino reacionierius, užsipludamas ant Darbo Santykių Bordo ir ant jo viršininkų.

Kalbėdamas senato darbo reikalų komitete, Green'as piktai šmeiže Bordo viršininkus, kad jie nėra bešališki, kad jie pataikauja CIO, o Federaciją ignoruoja.

Green'as melavo, kad 4 milijoni Federacijos narių buk tai nusistatę prieš Darbo Santykių Bordą. Didžiama Federacijos stova už Bordą ir už jo viršininkus.

Kuomet Green reikalauja amendmentų prie Darbo Santykių Akto, tai artarktoja reacionierijų melodijas. Teisybę J. L. Lewis sako, kad Green'as padarė konspiraciją su fabrikantais.

APŽVALGA

"KAIP PAGILINTI TAUTINIŲ VEIKIMĄ."

Ponas A. Strimaitis išsundintinėj tautininkams ir sandariečiams laiškus, atsilikaudamas jų, "kaip pagilinti tautinį veikimą."

"Sandara" (nr. 17) daro dėl to ironišką pastabą:

"Musų veikėjai dabar turės medžiagos lužyti galvas ir įjėskoti išsisiunų..."

"Veikimą galima sustiprinti tik darbu. Niekas nesuras kokios ten magiškos lazdelės, kuria pamojus, įvykdytumėm tą, ko trokštame."

Kas link "pagilinimo," tai p. Strimaitis taip giliai įsigilino frazių ir planų grioviuose, kad virš žemės beveik nesimatome nei pakaušio. Kaip dar galima giliau gilinties?

Savo laiku jis uždavė šimtus klausimų, kaip "pagilinti veikimą" Tėvynės Mylėtojų Draugijoj. To "pagilinimo" pasekmės labai gerai žinomos.

Tai buvo giliausias grabas Tėvynės Mylėtojų Draugijai. Ponas Strimaitis per daug sustingęs senoviskose dogmose, kad jis galėtų padėti vidurio sriovė.

Vidurio sriovė reikią daugiau demokratizmo.

LAUKIANT TARSPRIOVINĖS MUZIKOS.

Marijonų "Draugas" jau sutinka, kad katalikų sriovė leistina sueti į bendrą darbą su sandariečiais-tautininkais. "Draugas" siulo sudaryti bendrą Vykdomąjį Komitetą ("ar kitu bet kokių vardu") iš Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos Tarybos ir taip vadinamos Tautinės Tarybos.

"Abi tarybos į komitetą siunčia proporcingai tiek narių, kiek turi centralnių organizacijų. Tai būtų demokratiška ir teisinga."

Susmetoneijus Clevelando "Dirva" išgirdusi naują muziką, tuoj atsilpė:

"Is esmės mes sutinkame su 'Draugo' pasiūlymais ir užtikriname, kad Tautinė Taryba sutiks į darbą stoti su katalikais."

Ar kas išeis iš tos tarpriovinės muzikos, mes neapsilimam spręsti.

Bet "Draugo" n-ry iš pirmos gegužės telpa toks laiškas iš Lietuvos, kad Smetonos garbintojai (Karpjus ir kiti) gali plyšti iš piktumo.

Tame laiške sakoma, kad Lietuvos tautininkai buvo sukūrę Lietuvoj "pragarišką mašineriją," kad tautininkai uždavė Lietuvai tiek 'moralinių ir materialių smugių,' kad dabar visai tautai reikią gint, "kas dar liko neužgrobta ir nepavergta vienos grupės užgaidoms."

Bet juk Karpjus ir jam panašus, per visą eilę metų, buvo tos "pragariškos mašinerijos" agenteliai Amerikoje. Ar jie jau spėjo taip išsiklašierinti, kad "Draugas" atleidižia jiems visus griekus?

Kol tas psichologinis pamušalas neisdraikytas, tai susitarimas toliau formalės fazės neis.

Kas link socialistų, tai jiem dar niekas nepamėjo ranka. O pono Grigaicio grupė šiuo tarpu labai reikalingi nauji partneriai.

DU POSAKIAI KALNĄ SUGRIOVĖ.

Per tris "Naujienu" numerius buvo lipinamas šmeižty kalnas, kad "trodyti," jog... Stalinas yra kalčiausias už fašistų laimėjimą Ispanijoje. Ponas redaktorius taip buvo išsiekiovojes, kad jis pasikvietė pagelbininku tulį Krivickį, kuris ta pačia purvina tema rašė Amerikos milijonierų laikraštį "Saturday Evening Post."

Liberalų laikraštis "New Republic" (n-ris ir 3 d. geg.) tą visą kalną parverčia dviem skakiniais, kurių atorium yra tas pats Krivickis. "New Republic" paduoda šią ištrauką iš Krivickio malimalienės:

"Aš nežinau, kiek anti-stalinistų nužudė lojalisti Ispanijoje. Aš galėčiau aprašyti daug atsitikimų, bet aš pasitenkinu tik vienu, nes ta auka gal dar gyva."

Tik vieną "auką" surado, bet ir ta pati gal gyva. O "Naujienos" primale gal kolia dešimtis špaltų!

Kokiam purvyne maudosi tas žmogelis, kuris redaguoja "Naujienas."

SVEIKINIMAI "VILNIES" ŠERININKŲ SUVAŽIAVIMUI

RYTIEČIAI REMIA "VILNI." Brooklyn, N. Y. — Jau pasiekiama \$50 rytiečių aukų su pasveikinimais "Vilnies" bendrovės suvažiavimui ir dar turui, taipgi laisviečiai žada patys pasiūsti.

Laikė "Laisvės" suvažiavimo ir benkiete aukavo šie: Dr. J. J. Kaškaučius...\$10.00 J. Stasiukaitis ..... 5.00 D. Krutis ..... 1.00 A. Zalienė ..... .50 M. Ponelis ..... 2.00 Senas Vincas ..... 1.00 M. Baltulionūtė ..... 1.00 S. Ševisi is New Jersey valstijos.

L. Tilvikas, Easton, Pa. \$5.00 J. Kučinskas, Shenandoah, Pa. .... 1.00 Great Neck, N. Y.

A. Bečienė atsinaujino prenumeratą ir aukojo 50c. P. Bečias .....\$1.00 J. Kupčinskis ..... .50 J. Lauzaitis ..... .50 LDS ir ALDLD kps. .... 2.00 Brooklyniečių aukos.

V. Cepulis .....\$1.00 A. Visockienė ..... 1.00 J. Grubis ..... 1.00 J. Siurba ..... 2.00 A. Balčiūnas (Laisvės Bendrovės pirm.) .... 2.00 V. Kerušis ..... 1.00 S. Griškis ..... 1.00 A. Krupovickas ..... 1.00 J. Ruseckas ..... 1.00 F. Klastov ..... .50 S. Steponavičius ..... 1.00 Aleksas Velickis ..... 1.00 P. Paltanavičius ..... 1.00

TEATRO VIETA SOVIETŲ TREČIAM PENKMETĖS PLANE

Trečiam Sovietų Sąjungos Penkmetės plane, padidintoms pastangoms praveisti socializmo kurybinį darbą ir teatras rupestingai išplečia savo darbą. Industra, agrikultūros kolektyvis u k s, transportacija ir statyba yra tie milžiniški rėmai, tie metmens, ant kurių išsava visas didysis penkių metų planas darbas, teatras savo veikla užpildys kultūrinį frontą.

Industrijom parupinimas žaliavos: geležis, plienas, anglis ir žalias, eina pirmoj eilėj. Jau čia dabar atlikta ir dar bus milžiniška pažanga padaryta.

1942 metais, kaip planas bus užbaigta numatoma, kad ir metus gamins 400,000 automobilių, nepriskaitant traktorių, trokų ir kitokių motorizuotų važių. Padidėjimas, lyginant su 1937 metų automobilių gamyba, 200%.

Plane numatyta daug domės kreipti į gaminių mašinų, tai mašinas gaminti dėl industrijų. Šita industrijos sritis, moderniško gyvenimo aplinkumoj, yra svarbiausia, nes ant jos pasiremia industrijos įrankių pagaminimas. Šiam plote numatyta pakelti produktyvumą 229% palyginant su 1937 metais.

Visa sovietinė gamyba numatoma padidinti iki tos aukštumos, kad ji 1942 metais būtų 184,000,000 rublių, lyginant su nacionale šalies 1937 metais produkcija

35,000,000 rublių. Padidėjimas 192 nuosimčiai.

Kuomet milžiniškais temomis darbas varoma ekonominiam šalies plomata, tai nei ant minutės neapsistoja, iš galvos neišleidžiama apšvietos, šalies gyventojų mokslinimas. Pravedant gyveniman pirmesnius du penkmetės planus, pradinėse mokyklose lankančių studentų kiekis pakilo nuo 21,000,000 iki 29,400,000. Viso su įvairiomis aukštesnėmis ir suaugusių mokyklomis Sovietų Sąjungoj 1938 metais mokslieju buvo apie 35,000,000 Penkmetės Trečiam Plane numatoma tas skaičius padidinti, o ypač padidinti studentų universitetuose, akademijose ir technikumuose.

Socialistinė šalis ryškiai fiziniai augdama, neatsilieka ir intelektualiai: milijonai apšarvoja mod ernišk mokslu.

Teatro Vieta. Komunistinė ideja, bolševikiška logika išlaikoma iki raidės visuose gyvenimo frontuose. Kultūrinis frontas taip jau turi didelių uždavinis šeštos dalies pasaulio perbudavime iš kapitalizmo ir atsilikimo į socializmą ir dabar, kaip drg. Stalinas pareiškė, į komunizmą.

Kultūrinio veikimo aukštuma yra teatras. Sovietiniai artistai, vaidylos gražius darbus atliko per pirmus du penkmetės plano laikotarpus. Trečiam penkmetės plane numatyta dvigubai ir trigubai didesni darbai.

Pasaolinių klasikų kuriniai pasirodo sovietų teatro scenoj. Judžiai yra dinamika apšvietos ir pasiryžimo. Bet nepasilekia darbas ir gyvyteatų perstatymas, teatras, drama, operetės ir operos didžiai mėgiami. Salės žmonėmis užpildytos, bilietai tenka išanksto pirktis.

Teatru repertuaruose rasieme Puškino, Gogolio, Tolstojaus ir kitų klasikų kurinius, kaip ir užsieniečių autorijų: Shakespeare, Sheridan ir kitų klasikų veikalus vaidinant.

Laikė pirmesniu dviejų penkmetės plano darbų buvo sukurta du klasikiški sovietiniai veikalai, "Apsivertė Zeme" ir "Tykusis Donas."

Zemės ukio kolektyvizacija ir industrializacija atidė duris milijonam žmonių, priklausančių įvairiom tautėm ir naują moderniškąjį socialistinį gyvenimą. Nekurie jų tautų neturėjo net savo rašto, savo abėcėles.

Šiandien ten ledai pralaužti, nustatyta didis apšvietos ir kultūros darbas. Pirmiau jų žinynas buvo žodis, dabar jie jau apšvietę semiasi iš knygų, iš judžių; ima nuo teatro scenos.

(Tysa ant keivito puslapio)

Laikė iš Rockford, Ill. Sveikinam mūsų mylimą dienrašty "Vilnij," jos šerinkų suvažiavimui proga. Linkime, kad suvažiavimas atsižymėtų gerais tairmais ir kad patiektų gerus planus "Vilnies" 20 metų jubilėinei šventei.

Mes darbusimės, kad "Vilnij" skaitytų kiekvienas pažangus lietuvis.

Savo nuširdumo įrodymui, sykiu su šiuo pasveikinimu, siunčiam \$5.00 auką.

ALDLD 29 kp. Valdyba. Tarptautinio Darbininkų Apšyginimo 55 kuopos nariai sveikina dienrašty "Vilnij."

"Vilniai" benruošiant prie 20 metų sukaktuvių, velijam,

mes pilniausiai sutinkam su mūsų dienrašcio prieš-fašistinė linija. Su šiuo sveikinimu siunčiame \$3.00 auką. Lai gyvuoją "Vilnis"!

TDA 55 kp. Valdyba.

# CLEVELANDO ŽINIOS

## SEKMINGA ALK KONFERENCIJA

### NUSITARĖ RENGTI DIDELĮ PIKNIKĄ KLAIPĖDOS PABĖGELIŲ NAUDAI

Perėitą nedėlidienį čia atsibuvo ALK Ohio skyriaus konferencija, kuri buvo skaitlinga savo atstovybe ir harmoninga visoj savo cigoj.

Skyriaus pirm. S. Čerianka atidarė konferenciją kvietė visus delegatus nuoširdžiai svairtyti musų tautos ir organizacijos dienos klausimus. Kol mandatų komisija sutarė mandatų, buvo pakviesta visa cilė veikė išsireikšti mintis momento ir ALK veiklos gerinimo reikalui. Kalbėjo rodo dešimt draugų ir draugijų delegatų ir visi pasisakė už gynybą Lietuvos nepriklausomybės, gelbėjimą musų brolių ir sesučių sunkioj valandoj ir gerinimą ALK Ohio skyriaus veiklos.

Mandatų komisija raportavo, kad konferencijoj randasi 47 delegatų, kurie atstovauja 23 draugijas-kuopas. Reikia pažiūrėti, kad iš Akrono buvo skaitlinga delegacija.

Konferencijos pirmininku išrinktas S. K. Mazan, sekretorium J. Mažeika.

Skaitytas laiškas nuo ALK veikiančio komiteto sek. L. Joniko, sveikinantis konferenciją ir linkint šios musų tautai pavojais valandoj tarsi kaip geriausią padėti savo gimtiniam kraštui apginti nepriklausomy-

bę ir pagelbėti Klaipėdos pabėgėliams.

Iš skyriaus valdybos raportų rodė, kad buvo veikta, nors ir nedaug. Clevelande buvo surengta paminėjimas 20 metų Lietuvos nepriklausomybės ir Akronui prieglobtai, šaukta platus protesto mitingas prieš lenkų agresiją ant Lietuvos. Taipgi skyrius siuntė delegatus į Serantono ALK konferenciją.

Konferencijos dalyviai skaitlingai ėmė balsą ir draugiškai išsireikšė, kad komitetas daugiau galėtų nuveikti. Bet tuo pačiu kartu pastebėjo, kad kritikuoti kitus yra daug lengviau, kaip veikti dirbti. Ir kad darbu išplėtimas reikalauja visų kooperacijos ir surėmimo bendryjėgų.

Platokas raportas buvo delegato, kuris dalyvavo ALK konferencijoj Serantono, Pa.

Priimta dvi rezolucijos. Vieną Lietuvos klausimu, o kita prezidentui Rooseveltui dėkoti už užtarimą musų tautos šioj valandoj nuo agresorijų.

Nutarta ir pavesta naujam komitetui, kad surengtų pikniką Klaipėdos pabėgėlioj parnai. Sekanti konferencija nutarta laikyti Akrono, Ohio.

Naujas skyriaus komitetas išrinktas iš šių veiklių draugijų atstovų: S. Čerianka, J. Rudis, J. Mažeika, J. Kalakauskas, J. Jarus, W. Geibis ir D. Boika. —Reporteris.



Judžių ir radio aktorai (vyrai), New Yorko nesenaį suruošė "lovy klotimo kontesiq". Laimėjo Milton Cross, radio anan-

## Žiupsnis Žinių

### Draugijų Veikiančio Komiteto Susirinkimas.

Gegužės 10 dieną, 7:30 valandą vakare, Lietuvių Darbininkų Sveicinėj, 920 E. 79th st., įvyks Draugijų Veikiančio Komiteto susirinkimas. Visi draugijų delegatai kviečiami pribūti, nes turėsime sveitinti reikalus apdarai, kurie dar vis neušiekę. Šiame susirinkime bukite visi draugijų delegatai.

### Šiltesniam Orui Užėjus.

Ohio apielinkėj geresniam orui užėjus daug nuotikių įvyko. Tulį laiką turėjome prastų orų: tai lijo tai snigo. Kada balandžio 23 ir 24 dienas oras buvo kiek geresnis, atšilo ir malonus pasidarė, tai kožnas turėdamas kokį mašiną, važiuo "gerų laikų" įjiesoti. Vieni bekvėpuodami tyrą orą pasistatė mašiną nevietoj ir buvo areštuoti, kiti pergalėti važiuo ir buvo areštuoti, dar kiti su mašina įvyko ir lempa, kuri pastatyta dėl atsargos, ir išvertė su stulpu ir buvo areštuoti. Visi buvo nubausiti mažiausiai po \$5, o kiti ir po \$10 užsimoke. Viso per tas dvi dienas areštuota ir nubausita Ohio apielinkėj 73. Policija turėjo daug darbo.

### Pavogė Drg. Dagio Mašina.

Vagiliai buvo pavogę drg. Dagio mašiną. Mašina buvo pastatyta prie Darbininkų Sveicinėj. Mašina buvo užrakinta. Bet vagiliai matyti turi visokių raktelių, tai atsrinko mašiną ir važinėjo dvi dienas, kol turėjo gautoino ir pagaliau sugadinę mašiną paliko. Policijai buvo raportuota ir į trečią dieną mašiną rado ant Korman ave. prie 79th gatvės. Vagilių policija nesu-gavo.

Tai pastaba visiems, kad nepaliktumėt mašinoj drapanų, nes galite nerasti. J. B.

### ADF Unijos Pasisakė Prieš Darymą Wagnerio Akto

Minneapolis, Minn. — Vietinė Amerikos Darbo Federacijos centralinė taryba, atstovaujanti apie 100 Federacijos unijų lo-kalų, vienbalsiai priėmė rezoluciją, kuria griežtai pasisakė prieš bent kokį taismą Wagnerio įstatymo.

Rezolucijoj sakoma, kad įstatymo "taismu" išimtinai susirupinę industrialistai. Jų tikslas esąs visai aiškus, butent, įstatymą atkreipti prieš darbininkus. Tuo tarpu kaip dabar yra, įstatymas visgi padeda darbininkams.

Rezolucijos kopijas pasiuotė prez. Rooseveltui, senato ir atstovų buto darbo komisijų pirmininkam ir Amerikos Darbo Federacijos prezidentui Wm. Greenui. Wm. Green šiuo klausimu eina su industrialistais. Jisai irgi nori Wagnerio įstatymą atkreipti prieš darbininkus.

## PASAULINIŲ PARODŲ ISTORIJA

Senovės laikais, nėsant gerų transportacijos priemonių, įvairios parodos turėdavo tikti lokalinį pobūdį. Tais laikais parodos budavo perstatomos ker-monių pavidale, kur iš visos apielinkės suvažiuodavo tų laikų amatininkai su savo išdirbiniais dėl parodomy ir pardavimo. Taip pat budavo suvežama žemės ukio produktai: javai, daržovės, gyvuliai, naminiai paukščiai ir paroduojama. Mažesniuose miestuose toki kermo-nišai traukdavosi tik vieną dieną, o didesniuose budavo po ke-liošikių dienų ir net po mėnesį ir ilgiau laiko. Kur tėsdavosi iš-gesni laikų tokios "parodos", tai budavo net pasistatoma įvairios būdos (halaganai), ir ten sudėti daiktai budavo apsaugojami nuo prasto oro. Taip, pavyzdžiui, Nižni Novgorode (Rusi-joj) kasmet budavo kermonišų (jomarkas), kuris tėsdavosi po mėnesį ir ilgiau laiko.

Anglijoj panašios "parodos" jau budavo 12-tame šimtmetyje. Pasekmingų ir gana didelių pa-rodų senesniais laikais budavo Vokietijos miestuose ir Fran-cijoj.

Tačiau pirmutinė tarptautinė paroda buvo suruošta Londone (Anglijoj) tik 1849 metais. Nuo to laiko prasidėjo tarptautinių pasaulinių parodų ruošimas, kurių buvo visoje eilėje Europos sostinių.

Viena iš žymiausių pirmųjų parodų buvo suruošta Paryžiuje 1889 metais (lygtai 50 metų atgal). Kad nustebintų pasauli-tais laikais, tos parodos atžymė-jimui buvo paludavolas milžiniškas Eiffelso bokštas, vadinamas Eiffelso bokštu, kuris ir iki šiai dienai Paryžiuje tebe-tovoi. Eiffelso Bokštas turi aukštie-

1984 pėdas ir per daugelį metų buvo aukščiausias pastatu pa-saulyje. Bet vėlesniais laikais pa-budavoti Amerikos dangorėžiai pralenkė Eiffelio Bokštą.

1889 metų paroda Paryžiuje buvo suruošta atžymėjimui šimtmetinį sukaktuvių Fran-cijos revoliucijos.

Amerikoj parodų ruošimas prasidėjo taigpi gana senai. Pirmiausiai buvo ruošiamos, kaip ir Europoje, žemės ukio pro-duktais ir amatininkų išdirbi-niams išstatyti parodomum. Vė-liau jos perėjo ant platesnės pa-pėdės.

Pirmutinė tarptautinė paroda Amerikojje buvo suruošta 1853 metais New Yorke. Parodą at-darė prezidentas Pierce. Apart Jungtinių Valstijų išdirbinių, čia buvo išstatyti Anglijos, Vo-cietijos ir Belgijos industrijos produktai.

Daug didesnė tarptautinė pa-roda buvo suruošta 1876 metais Philadelphijoj, atžymėjimui 100-tinių sukaktuvių nuo Nepri-klausomybės paskelbimo. Ši pa-rada užėmė apie 236 akierius žemės, ant kurios buvo pastatyti virš 200 pastatų. 49 kitų kraštų valstybės dalyvavo šioje pa-rodoje ir turėjo savo pastatus, kuriuose buvo išdėstyti parod-minių tų kraštų technikos ir ukio atsiekimų pavyzdžiai.

1893 metais Chicagoj įvyko pasaulinė Columbian Paroda apvaikšėjimui keturių šimtų metų sukaktuvių nuo atradimo Amerikos. Virš 27,000,000 žmo-nių atlankė šią parodą.

1901 metais paroda St. Loui-se buvo suruošta atžymėjimui šimto metų sukaktuvių nuo Louisianos valstijos nupirkimo. Čia pirmu kartu žmonės pamatė orlatvių kontestą.



Prezidento Roosevelto motina atidengia sunaus biustą pasaulinėj parodėj. Sale jos stovi biusto skulptorius, ar-tistas Walter Russell. Biustas padarytas iš mišinio sidab-ro ir nikelio ir yra 36 colių aukščio.

1926 metais paroda Philadelphijoj buvo suruošta atžymėjimui 150 metų Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuvių.

O 1933 metais Chicagoje suruošta paroda pažymėjo paties miesto šimto metų progresą. Paroda taip ir vadinosi: Šimtmetinio Progreso Pasaulinė Paroda. Ji buvo laikoma su tūlais papildymais ir per 1934 metų vasaros mėnesius.

Na, o šiais metais Jungtinėse Valstijose turėsime net dvi pa-rodas. Viena jų, San Franciscoj, Aukšinių Vartų Tarptautinė Pa-roda (Golden Gate International Exposition) tapo atidaryta pra-džioje šių metų. Ji yra įrengta ant 400 akierių saliuokės San Francisco užlajoj. Ji yra suruošta atžymėjimui keletos svarbių atsiekimų. Svarbiausia ji laikoma atžymėjimui San Francisco-Oakland Tilto, kuris yra puikusias šių laikų inžini-erystės atsiekimas.

Na, o 30 d. balandžio mėn. at-sidarė vartai New Yorko Pasauli-nės Parodos. Čia žmonės pamatys "Rytojaus Pasaulį"!

V. R. tis.

## Aukos Lietuvos Reikalams

Lietuvos konsulas Chicagoj yra gavęs ir šiuo skelbia sekemas aukas

- Lietuvos Gynimui.
- Detroit, Mich.
- Vaist. J. Smailis, DLK Gedimino kavalierius \$25.00 (ankščiau davęs \$50.)
  - M. Smailienė ..... 5.00
  - Birutė Smailytė ..... 100.00 (Visa šaima \$180.)
  - Dr. J. J. Jonikaitis, DLK Gedimino kavalierius 100.00 (ankščiau davęs \$50.)
  - J. Tamošunas ..... 30.00
  - ALTS 29 kuopa ..... 25.00
  - J. Laukonis ..... 20.00
  - F. Kavaliauskas ..... 10.00
  - J. Motulius ..... 5.00
  - A. Kizis ..... 5.00
  - J. Klemarauskas ..... 5.00
  - F. Šupis ..... 5.00

- Chicago, Ill.
- Stackjardų darbininkas V. Rudaitis ..... 103.25
- SLA Mot. kuopa (208) ..... 55.00
- Liet. Motery klubas ..... 50.00
- P. Daužvardis ..... 25.00
- J. Daužvardienė ..... 10.00
- L. Labanauškas ..... 10.00
- L. Norvišaitė ..... 5.00
- E. Samienė (trijų dienų uždarbi) ..... 5.00
- A. Ošauskas ..... 5.00
- Dr. A. Juska ..... 5.00
- Dienrašis "Draugas" ..... 12.00
- E. Bradušienė iš kaunų-ų surinko ir pridavė ... 15.00
- Šnulkius aukos ..... 2.00

Viso ..... \$637.75

### Klaipėdos Krašto Pabėgėliams: Klaipėdos Draugijos susirinkime surinkta \$51.83.

Kanklių choras savo parengime balandžio mėn. 23 d. surinko ir konsulatui pristatė \$30. Tulas profesionalas, kuris prašė jo vardą neskelbti—\$10. Viso \$91.83.

Visos konsulate gaunamos aukos tuoj kvituojamos, laikraščiuose skelbiamos ir į atitinkamus fondus pervedamos.

Lietuvos Konsulatas, 100 East Bellevue Place, Chicago, Ill.

### Prez. Rooseveltas Atidarė Pasaulinę Parodą

New Yorkas. — Praeitą sek-madienį atidarė pasaulinė pa-roda, kurioje dalyvauja 62 tau-tos, jų tarpe ir Lietuva. Parodą atidarė šalies prezidentas Roo-seveltas, pasakydamas politinės svarbos kalbą.

Prezidentas visai neprisiminė Hitlerio tirados, kuri neva buvo atsakymu į Roosevelto kvietimą užtikrinti bent dešimčiai metų taiką.

Kaip baltam name, taip ir valstybės departamente tvirtina-ma, kad prezidentas neskaito Hitlerio tiradą atsakymu. Jisai dar laukia oficialaus Hitlerio ir Mussolinio atsakymo.

## CLEVELAND, O.

**CERGO AND OGRINC**  
412 East 156th Street  
Always High Quality Meats & Groceries  
Phone KENmore 1292

---

Atdara nuo 5:30 ryto iki 3:30 ryto Phone Kenmore 4365

**J. KUNIC PERROTTS**  
NIGHT CLUB

397 E. 156th Street Cleveland, Ohio  
GERAS MAISTAS, SKANUS ALUS, ARIELKA IR VYNAS  
Sokiai kas Penktadienis ir Šeštadienis. Kepta Zuvis Penktadienis.  
Prieangiam dėl Vestuvių ir t. t.

---

**DR. J. N. SIMANS**  
Optometristas

935 EAST 79TH STR. CLEVELAND, O. TELEFONAS: HENDERSON 6160

---

## N A VILKELIS

Laisniauot Laidotuvių Direktoriaus

6522 Superior Ave. Phone: Cleveland, O. Henderson 9292

### Teatro Vieta Sovietų Trečiam Penkmetės Plane

(Tęsa nuo antro puslapio)

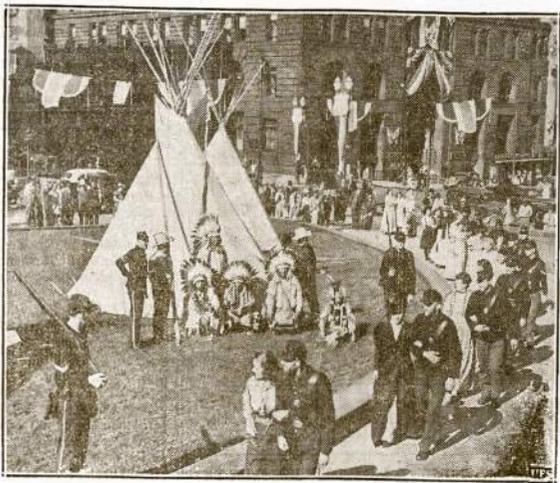
Per kelis paskutinius metus Shakespeare veikalai "Karolius Lyra" ir "Othello" buvo pakartoti 204 teatruos. Ir tai netaip, kad artistų grupė būtų pervaziavusi, bet veik visur buvo pernaug originaliai susimokinta ir sušlota.

Trečiam Penkmetinės Plane pabrėžta, kad iki 1942 metų bus atidaryta 500 naujų teatrų. Beveik jie visi taikomi budavoti atsilikusiųose miesteliuose ir kolektyvių ukių apielinkėse.

Per pirmesnių penkmetės planų laikotarpį pastatė daug teatrų naujai iškilusios miestuos, kur pirmiau žmonės nebuvo girdėję apie meno veikimą. Dabar bus stengiamasi, kad sceną visai pritraukti prie kaimo.

Kultūrinio fronto darbai numatoma milžiniški plotai. Sovietinė visuomenė išskėtomis rankomis pasirėngus pasitikti. Sovietuos neapraktikuojama, kad artistų grupės, lyg koks "vagonband" važinėtu iš vietos į vietą, bet paskyrose vietose susimokina veikala po veikalo ir ten lošiami ilgai pasilieka. 1938 metais teatrus lankė 80,000,000 žmonių. Šiais metais numatyta, kad lankys 102,354,000. Pabaigoj Trečios Penkmetės Plano — 1942 metais — bus 1,300 teatrų ir juos lankytojų kiekis numatyta iki 563,212,000 žmonių.

F. Abekas.



Omaha, Nebraska, piliečiai iškilmingai apvaikšėjo istorinį įvykį, kada tapo pabudavtos pirmas geležinkelis į vakarus. Neseniai užbaigta judyje "Union Pacific" puikiai atvaizduojama šis įvykis. Kada šis judis pirmu sykiu buvo rodomas

Omahoje, tai 40,000 to miesto gyvenytojų apsirėngė senoviskais rubais ir palys vaizdavo istorines auri laikų scenas. Šiame atvaizde matome onahiečius demonstruojant miesto gatvėse.

### KARO RIZIKA 1939 METAIS

Rašo Buvasis Francuzų Oro Ministeris Pjer Kotas.

1939 m. mes, be abejo, busime liudininkai naujo Europos krizio. Asis mus įspėjo: ji negali sustaityti su esama situacija ir nori naujo Europos ir Afrikos padalinimo. To krizio metu reikės skalytis su visomis hipotezėmis ir esamų karinių jėgų santykiu bus čia svarbiausias elementas.

Kas bus stipresni? Totalinis blokas, ar demokratinis blokas?

Du įvykiai nuslopino prieš šešis mėnesius karinę demokratinio bloko padėtį.

Demokratinis blokas neteko Čekoslovakijos—tai reikiška, keturiasdešimtis divizijų—geriausios Europoje sunkiosios artillerijos—strateginės pozicijos, iš

kurios galima buvo laikyti Vokietiją stiprių oro respesijų būmėje, atsikant į Londono ar Pariziaus bombardavimus—jungiamojo tilto tarp francuzų, anglų ir Sovietų Rusijos aviacijos (kuri lieka visų stipriausia pasaulyje, net pačių vokiečių maunymu).

Iš antros pusės, demokratinis blokas sutiko netekti Ispanijos. Jis galėjo rentis Ispanijos respublikonų simpatija, kurie jau 1914-18 m. buvo užėmę poziciją už Franciją ir Angliją. Jis turi bijoti visko nuo gen. Franco pergales laimėjimo, kuris pritaria fasistinėm doktrinom ir laimėjimo pasieks Romos ir Berlyno dėka. Rezultatai: Francija—butinumas stiprinti ir gal ginti trečią sieną; mažiau tikras susisiekimas su šiaurės Afrika; Anglijai—negalėjimas besinaudoti Gibraltaru, rimta grėsmė Indijos ir pietinio Afrikos iškyšulio keliams.

Taip tik per šešis mėnesius padėtis pakitėjo demokratinio bloko nenaudai. Čia yra faktas, kurio niekas neturi teisės nuslėpti: tie, kurie bijojo karo pradeti metų rugsėjo mėnesi, turi jo bijoti šiandien dar daugiau.

Be politinis pasaulio žemėlapis taip pat pakitėjo ir pakitėjo kita prasme.

Rasistinės propagandos ekscesai sukėlė visą pasaulį. Amerika piktnaudžiavo antisemitiniu veikimu. Prezidento Rooseveltto pareikškimai, viešosios nuomonės atsiklausimo rezultatai, paskelbti sausio mėnesį žurnale "Fortune", Jungtinių Valstijų dalyvavimas francuzų-anglų atsiginklavime, visa tai liudija apie smarkią Amerikos viešosios nuomonės raidą.

Europos demokratijų sutruškėjimas Amerikoje būtų laikomas katastrofa, kurios bet kuria kaina reikia išvengti.

Štai naujas, didelis faktas. Tokie yra problemos daviniai. Ką galėtų padaryti totalinės valstybės?

Didysis vokiečių karo istorikas Delbrukas skiria dvi karo rūšis, pozicinę ir judamąją karą.

Totalinis blokas, mentali tegali vesti pozicinį karą. Ilgo karo atveju, laikas veiktu prieš jį, nes ekonominis veiksnys įveiktų karinį veiksnį.

Pasaulyje yra keturios didelės ekonominės jėgos: JAV, SSSR, Francija ir Anglija.

Be kurios tų valstybių paramos, Vokietija negali laimėti ilgo karo, nes jos ištekliai išsėmę greičiau, negu jos priešų. Ji buvo nugalėta 1918 m., nes santarvininkai pavartojo prieš jį pozicinę strategiją. 1939 m. Vokietija ir Italija yra blogesnė padėty ilgam karui vesti, negu 1914 m. buvo Vokietija ir Austrija. Generolas Fulleris neklaido, kai sakė: Vokietija laimės karą per keturias savaites, arba ji pralaimės.

Padėtis tepasikeistų tik tuomet, jei Vokietija arba derybomis paimtų savo žinion Rytų Europos arba Rusijos turtus. Ukrainos užkariavimas arba siarstinimas su Sovietais, turėtų tokias pat pasekmes, ir tos pasekmės būtų pragaistingos demokratiniams valstybėms. Pikeliausia klaida toms valstybėms būtų panaukti vidaus politikos tikslams savo sutartis su SSSR.

Tad ar gali totalinis blokas laimėti trumpų karų—"Blitz-Krieg"?

Tam tikri vokiečių, ir ypač italų, autoriai mano, kad taip.

je pataria smarkią, visai netikėtai pradėtą ataką, kuri pirmu smugiu pajėgtų sulaužyti priešo atsparą, paralizavdama jo mobilizaciją ir koncentraciją. Aviacija ir motorizotos bei šarvuotos formacijos galėtų, anot jų, parblokti francuzų armiją anksčiau, negu ateitų anglų arba Sovietų pagelba.

Tačiau daugumas Vokietijos karo specialistų netiki trumpu karu. Jie turėjo progos stebėti Ispanijoje, kad ginklų technikos progresas yra palankus tiek ofensyvai, kiek ir defensyvai; jie priduria, kad Mažinos linijos negalina paimti nei netikėtumu, nei nesugaištant ilgesnio laiko kuo apėiti.

Jie griebiasi tuomet—ir čia yra pavojus—įkaiyti karo. Žaibišne ofensyva reikalinga užinti tokias strategines ir ekonomines pozicijas, kurios leistų rizikuoti ilgą karą. Sąlyga čia—dvigubas veiksmas: Lamanšo uostų kryptim (kad užkirstų kelią karinei ar ekonominei Anglijos, Amerikos ar Sovietų Rusijos intervencijai), ir rytų Europos linkme (kur yra reikalingi totalinėm valstybėm maisto ištekliai ir žaliavos).

Projektas drąsus. Jis tėra vie-

nas, iš kurio Vokietija gali tikėtis daugiau ar mažiau pasiekimo. Jis atnaujina grafo Slydeno planą. Bet jis nėra be pavojaus, neig be sunkumų.

Ką turi daryti demokratinės valstybės, kad nukreiptų 1939 m. karo grėsmę?

Totalinės valstybės negali laimėti ilgo karo. Tad reikalinga susiorganizuoti taip, kad kiekvienas jų sukeltas kamas turėtų daugiausia rizikos viršyti ilgą karą. Tam reikalinga veikti keturiom kryptim:

- 1) Organizuoti, nieko nelaukiant, ekonominį ir techninį bendradarbiavimą;
- 2) Generalinių štabų susitarimais parengti greitą apsaugą nuo netikėtos atakos, kad puikias negalėtų laimėti trumpo karo arba per kelias savaites laimėti reikalingus ilgam karui iškaitus;
- 3) Palaikyti glaudų kontaktą su Sovietų Rusija, žmonių ir žaliavos rezervuaru;
- 4) Neliešti, kad totalinės valstybės užkariant, Viduržemio juroje, vidurio Europoje ir Afrikoje strategines pozicijas, remdamosi įvairinis pretekstais, kurios jas įgalintų laimėti ilgą

### ZINIOS IS LIETUVOS

MOKYTOJŲ SVEIKATA.

Siomis dienomis Dr. K. Gri niaus vardo sanatorijos vedėjas Dr. Runkevičius jau baigė tikrinti Alytaus ir Seinų apskrėčių pradžios mokyklų mokytojų sveikatą. Netrukus bus pradėti tikrinti Panevėžio apskrėcio pradžios mokyklų mokytojų sveikata. Iš viso ligi šiol jau patikrinta apie 3,000 mokytojų sveikata. Mažiausia džiova sergančių ir ja apskrėtusių pradžios mokyklų mokytojų rasta Alytaus ir Seinų apskrėtyse, nors čia mokytojams darbo sąlygos nėra geros.

Dr. Runkevičius mokytojų sveikatos tikrinimą tikisi baigti dar šiais mokslo metais.

karą. Jei demokratinės valstybės gali padaryti las kolektyvines pastangas, jos sumazins grėšiančius joms pavojus.

Jei ne, demokratinės valstybės vargu išvengs visų civilizacijos susmukimo.

(“Oeuvre”)

## 'Vilnius' Šerininų Suvažiavimas IR BANKIETAS

SEKMADIENI, GEGUŽES (MAY) 7-tą, 10 VAL. RYTO

Lietuv. Auditorijoje 3133 S. Halsted



Šis "Vilnius" šerininų suvažiavimas bus svarbus ir tuomet, kad 1940 metais sukanka mūsų dienraščio 20-ti metai. Dabar bus laikas šis klausimas kalbėti, padaryti planai, kad "Vilnius" su progą sukaktyvių būtų didesnė, stipresnė, kad ji rastųsi kiekvieno lietuviu namuose.

Visi šerinininkai, visi vilniečiai, dalyvaukite suvažiavime. Labai svarbu.

### BANKIETAS IR PROGRAMA

SUVAZIAVIMA BAIGUS PRASIDES PROGRAMAS 7 VAL. VAKARE

L. K. M. Mišrus Choras, vadovystė J. Kenstavičiaus; L. Možeika, žymus akordinistas; Hawaiian Gitarų Trio, Kenstavičiaus; Chester Kvietinskis rody "maves" perleito "Vilnius" šerininų suvažiavimo; L. D. Aido Choras, Vadovystė J. Kenstavičiaus.



L. K. M. Choras. Įžanga išanksto 75 centai, prie durų 85 centai; koncertui ir šokiams tik 35 centai. SOKIAMS GRIEŠ M. BATUCIO ORKESTRA.

Išgykite tikėtus dalar del bankieto. Galite gauti pas vilniečius visose kolonijose. Užsisakydami tikėtus dabar, pagelbėsite gaspadiėm pri- rengti bankiečių tinkamiau. VISI ŠERININKAI DALYVAUKITE!

### "RAISTAS"

Nepaprastai Įdomi Apsaka Parašyta Upton Sinclair'io

Tai apysaka, kur kalbama apie Chicago's lietuvius. Ji kai žaibus nublizgėjo per visą civilizotą pasaulį ir iš karto padarė Upton Sinclair pasauliniai garsiu rašytojūm.

"RAISTAS" yra išverstas į 28 kalbas ir platinasi su dideliu pasisekimu. Jis senai buvo išleistas ir lietuvių kalboje, bet tai buvo netobulas ir nepilnas vertimas. Dabar "Raistas" išleido dienraštis "LAISVĖ". Tai bus sutobulintas ir papildytas vertimas.

Knyga "Raistas" yra iš 450 Pustapių. Kaina \$1. Kas pirks "Raistą" prieš "Laisvės" suvažiavimą, iki balandžio 23 d., gaus už 75 ct.

Užsakymus prašome siųsti užnstrašaujant:

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA

427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

PIRKIT NAUJAIŠ

### Chrysler ar Plymouth



Tai yra geriausi ir gražiausi automobiliai Amerikoje, moderniška išbūtinai, nuostabi kainos, lengvi įrengėjimai, teisingas pataravimas

BALZEKAS MOTOR SALES

4030 S. Archer Ave., Chicago, Ill. Phone Virginia 1515 Turime daugybę varėtų automobilių vėliausias mados nuo \$15.00 ir augčiau.



Amerikos "penktosios kolumnos" vacas, generolas Hugh S. Johnson, kairėje. Atsimenate, kaip jis savo kolumnoj neseniai "pamokino" kaip Hitleris privalo atsakyti į prezidento Rooseveltto laikos pasiukymu. Po Hitlerio prakalbos perėitį penktadienį fasistinis generolas net apsilaidė besidžiaugdamas, kad, girdi, Hitleris gerai užtepė "karo kurstytojūm" Rooseveltui. Su jiom sėdi sensu to užsienio reikalų komisijos pirmininkas senatorius Key Pittman.



# PUSĖS CHICAGOS ŠEIMŲ IPLAUKOS ŽEMIAU \$1,400 Į METUS

### BIEDNĖ ŽMONES DAUGIAU PINIGŲ IŠLEIDŽIA ANT MAISTO; BAGOTI ANT PRABANGOS, ANT PASILINKSMINIMO

Darbo statistikų Biuro surinktomis duomenimis, Chicago daugiau negu pusės šeimos metinės įplaukos mažiau \$1,412. Tik 28 nuos. šio didmiesčio šeimos turi \$2,000 ir daugiau įplaukų į metus.

1935-1936 metų 12-kos mėnesių duomenys rodo, kad darbininkai žmonės biedniai gyvena. Tie didžiausius savo įplaukus didžiausio maisto ir randoms. Statistikų rinkėjai apklausinėjo 2,711 šeimų, kurių tarpe buvo amerikiečių ir ateivių. Tų šeimų įplaukos įvairios. Eina tarp \$500 metinių įplaukų iki \$10,000.

Šeimos, kurių vidutiniai metinės įplaukos svyruoja tarp \$1,000 ir \$2,000, per metus maistui išleido \$370,000, randoms \$350,000, drapanoms \$110,000, važinėjimui \$65,000, daktariskai prižiūrimi \$40,000, ir dovanoms \$20,000.

Tos šeimos, kurios turi įplaukų \$5,000 į metus išleido maistui \$156,000, randoms ir namų užlaikymui \$240,000, dėl drapanų \$100,000, važinėjimui \$80,000, medicinai \$30,000, dovanoms \$75,000 ir į bankus pasidėjo \$240,000.

Abiejų grupių metinės įplaukos \$1,000,000. Kai darbininkai veikia nieko negalėjo pasidėti juodai dienai, tai vidurinės klasės žmonės ketvirčių dalį savo įplaukų pasidėjo sutapoams.

Dar liudnesnis pavelskas tų šeimų, kurių metinės įplaukos tik \$500 bet \$750. Šios šeimos 43 nuos. visų įplaukų išleidžia maistui ir arti tiek pat ant randų, šviestos ir kuro. Jos apie sutapo ir nemisla, nes negali gauti su galu suvesti.

## Dar Kartą Prašome

Jan vieng kartą buvo atsikreipta į mūsų skaitlytojus Chicagoje, kad praneštumėt kas galėtis pernakvydinti šviečius atvykusius į "Vilnius" šėrininkų suvažiavimą. Nakyvėns reikalingsis šeštadienio vakarui, nes didžiama rengiasi atvažiuoti tą dieną. Dar kartą prašome draugai, pranešti mums kiek galėtisie priimti ir ar jums patogiau būtų vyriškis ar moteris. Malonėkėte išpildyti žemiau telpančią blanką ir pasiūsti į "Vilnius" raštine: "Vilnius", 3116 S. Halsted st., Chicago, Ill. Arba galite pašaukt telefonu: VICTORY 1455. Vardas ir pravarde.....

Antrašas:.....delegatus į "Vilnius" šėrininkų suvažiavimą, šeštadienio vakare, gegužės 6, 1939. —A. Jonikienė Už Komisiją.

## LKM Choro Padėkos Žodis

Vaidinant operetę "Student Prince" visi kankiečiai buvo užimti, tai teko kreiptis į pasiačius talkos. Prasėme Chicago Lietuvių Moterų Kultūros Klubo padėti suvoti patarnavimui. Jos mielai apsiėmė ir labai gražiai patarnavo. Taipgi daugelis choro rėmėjų ir mūsų gerų prietelių dirbo prie darbo. Paskirai pavarėdži neminint visiem širdingai, kaip moterims, taip ir vyrams dėkiojame. Gegužės 13-tą turėsimė gražų parengimą Hollywood svainei. Užprašome visus su kankiečiais smagiai laiką praleisti. J. Bendokaitis.

## Rinkliava Padėti Ispanijos Pabėgėliams

Pirmadienį prasidėjo rinkliava Ispanijos pabėgėliams, kurių Francijoje yra apie 140,000 asmenų.

Rinkliavos raštine, 203 N. Wash avė, skelbia, kad sekminų rinkliavos pradžia bankiečiai įvyk namuose Mrs. Fred Lowenthal, 436 W. Alsdine avė. Herold L. Ickes, Ispanijos pabėgėliams šelpči garbės pirmininkas ir ICKI komiteto nariui žymi, kad Paryžiuje jau atidare raštinių šelpo darbai.

Amerikiečiai pasidėrė pabėgėlių sušėlimui surkšti \$1,000,000. Rinkliavos darbas išpėtojamas per visus 175 Ispanijai Medikalės Pagėlės Biurus.

Lietuviai, kiek tėmijų spaudę, pabėgėlių šėlimui mažai aukavo. O reikalas didelis ir skubus. Apie 300 lietuvių yra pabėgėlių kėmpėse. —Ispanijos Liaud. Draugas.

## Senukai Reikalauja Didsnių Pensijų

Cook apskrėio senukai pradėjo kampaniją už didesnes pensijas. Dabar jie gauna labai mažai. Jeigu kuris senukas gauna iš savo giminijų, ar turi kokią lūstą išleuduoti, tai visai mažai gauna. Žodžiu, tvarka tokia: Jeigu senukas turi asmeniškių įplaukų per metus \$400, tai jis gali gauti tik \$3 į mėnesį pensiją.

Jeigu ir nieko žmogus neturi, tai daugiau negali gauti į mėnesį kai \$30.

Su tais keliais doleriais seneliams teka baisiai vargingai gyventi. Todėl senukai, kurie priguli prie kokių organizacijų, jose pradėjo kelti reikalavimus, kad valstijos seimelis išleisti įstatymą, kuris nuskaitų didesnes seneliams pensijas.

Warren Lamson išsuntinėjo laiškus įvairioms organizacijoms apie senelių veiklą. Ten žymi, kad prieš rinkimus tiek republikonai, tiek demokratai pėrsio, kad tik juos išrinkti į legislaturą, o jie viską darysiai, kad tik senelius geresniu gyvenimu aprūpinti. Dabar seneliai reikalauja to geresnio gyvenimo. —Senelis.

## ROSELANDO ŽINIOS

Roselando bedarbiai ir WPA darbininkai tik ir kalba apie mėsaršvį į Springfieldą dėl šalpy apyvimo, jog nenukopuoti, kad šalpos būtų užtikrintos. Pas mus plačiai kalba žmonės apie mėsaršvį ir Washingtoną dėl WPA darbuo pinigų skyrimo. Pas mus "Right to work" idėja plačiai pasklidusi. Visi viešos gyventojai sako, kad darbininkas turi teisę gauti darbą, dirbti už algą ir gyventi.

Vienuk taip nėra. Reakcioneriai darbu nedidina, o priešingai, mažina. Be to, dar sako nukirs bedarbiams šalpas 45 nuosimėčius.

Roselando Workers Alliance 66 skyrius mobilizuoja spēkas, renka pinigus ir maista dėl pasiuntimo delegacijos į Springfieldą ir Washingtoną. Turime gauti dirbti arba pašelpas.

Mūsų skyriaus susirinkimas įvyko antriedni. Kubėje advokatas Silber apė patesinį bedarbių veikimą.

Toliau reikia pažymėti, kad gegužės 7 d. bus pirmas Workers Alliance skyriaus piknikas Washington Heights mėsikely, 107th st. ir Racine avė.

Pradžia pikniko 1 val. po pietų. Visi dalyvaunkite. —S. Štraukas.

## Socialistų Prkalbos

Pirmadienio vakare, Mildos svėitainėkėj, įvyko Gegužėns pamėninėjimui prakalbos. Jas rengė LSS ir LLD kuopos bendrai.

Kalbėtoju buvo net keturi ir dainavo du chorai — Naujos Gaidynės ir Chicago Vyrų.

Du kalbėtoju buvo jauni vyruikai. Vienas jų, Naujosios Gaidynės choro pirmininkas, nemėgėdavo parodė, kankiečio gerai, daugiausiai apė jaunimo roki socialiam ir ekonomiam gyvenimė. Antras, talas Sutas, malyti, i didelis pėrsas naujosios dalybos ir geras frentas, kaip jis pats sakė, "stambųjų industrialistų." Šis labai kritiko valdžią, kad perdaug didėlais takais apkrauna industrialistus ir beveik jau prie bankrutu privedė.

"Senąją gentkartė" atstovavo du "Naujiųjų" redaktoriai: Augustas ir Grigaitis. Žinoma, kauspo vyriausias redaktorius, Grigaitis pasakė "žymiausia" kalbą. "Žymiausia" ji tuom, kad per pusantros valandos sušiles akėjo komunistas, Staling, Sovietų Sąjungai, Maskvos aukšą ir t. Visą prakalbą nel žėdelio neprėsimėi apė fašizmą. Tik vienu kartu prabėgom pamėnė, kad Europoje dabar siaučias istorijai negirdėtas siaubanas (Hitleris), bet ir tas esą... tiesiogiai pasekė "Maskvos aukšą." Girdi, jis pats savo akim matęs kėltais lai metais Berlyne kaip už Maskvos aukšą buvo platinamas Komunistų Partijos organas "Rote Fahne."

Gaila buvo žiūrėti į tą kankiečių, bet ką gi padarysi? Vienas ten buvęs gydytojas man užtikino, kad nuo šios ligos vaisty nėra. Prakalbų prtraukėse dainavo du viršimėti chorai. Abu sudainavo gerai, bet Vyrų choras man labiau patiko, nors ne visi dainininkai atsilankė.

Žmonij buvo, kaip dēl socialistų parengimo, gana daug. Visos 115 kėdujų buvo užimtos ir, kolei choriečiai nebuvo išsiskėrė, dar kėli dēstėliai ir stėjų stėvėje. Taip, kad vienu tarpu minge gėlėjo luti apė 170.

Beje, užbaigėmas prakalbą Grigaitis "apznalimo", kad komunistai šiandien jau nebe tie, ką buvo pora dešėtik metų atgal. Šiandien, girdi, jie ir už demokratij kovoją, daug savo partijos narių buvo pasiuntę į Ispaniją ginti demokratij nuo fašizmo. Šioj vietoj gava nemėkės aplodismentų. Bet už senovės "griekus" komunistams niekaduos netlesėjas. —Rep.

## Nakrošas Darbuosis Progress Krautuvej

Brighton Parko lietuviams plačiai žinomas verslininkas p. Nakrošas, kuris Peoples Krautuvej darbuosis, dabar savo veiklą perkėlia į Progress Krautuvej. Bridgeportiečiai turėsimė progą dažnai pasimatyti su rakanų verslininku p. Nakrošu.

Girdėjau, kad kitas žymus verslininkas, labai malonus buo dū žmogus, tai p. Kalėdinskas, savo veikimą perkėlis į kitą apieinklę rakanų biznyje. Gaila, kad mes bridgeportiečiai netenkame malonus kaimyno.

Progress Rakanų Krautuvej randasi po adresu: 3222 South Halsted st. —Bridgeportietis.

## Išvažiavo Springfieldan

Nuo darbo unijų ir kitų darbininkų organizacijų atstovai vakar išvažiavo į Springfieldą. Jie dalyvaus liudijimousse prieš siulomą namų statybos bilij.

Tį bilij, Public Service Building Corp., labai plačiai garšina "Tribune" ir kiti didplaiai. Delegacija, išvykdama į Springfieldą, pareiškė, prieš tį bilij liudys, jog jis yra didzijų korporacijų ir didzijų nejudamo turto savininkų bilius. Dar daugiau, jis atkreips prieš federalių namų statybos darbą. Delegacijos pirmininkas nurodo, kad biliaus tikslas sudaryti namų statybos monopolį ir pakelti Chicagoj jau ir taip aukštą randa.

## Pullman Co. Kalta Wagnerio Akto Laužyme

Darbo Santykių Taryba išėšė nuosprendį, kad Pullman-Standard Car Manufacturing Co. laužė Wagnerio Akty. Taryba išakė grąžinti atgal į darbą Victor Gandolfi, inžinierį, kuris buvo paleistas iš darbo kovą 5 d., 1938 m. už unijos veiklą.

Bylą užvedė asmeniškai inžinierius Victor Gandolfi. Jis dabar prigulį prie International Union of Operating Engineers, ši unija yra dalis ADF.

## Kankių Choro Veikla

Tenka nurodyti, kad L. K. Choro "Student Prince" perstatymai tiek Detroitė, balandžio 16-tą, tiek Chicago, balandžio 23-ę, visais atžvilgiais puikiai pavyko. Pats Kankių Choras ir jo vedėjas J. Kenstavičius dėkingas plačiai visuomenė už draugingą kooperavimą.

Aišku, kad choristai ir pats mokytojas daug privargo. Mes darbo buvo iki ausų. Apšidžiaugim po sunkaus darbo gražiom pasekėm peritose pamokose balandžio 23-ę kankiečiai turėjo šurum-burum.

Brolis Geležainis, kuris užlėko mėsos ir groserio krautuvej 1812 So. Halsted st., aukavo už kankiečių. J. Rachunas, Auditorius Taverna, aukavo kvortų degtinai. A. B. Petronis paukauvo ketvirtdį lat stalinės alaus. Muziką aukavo Mažeika. Ir taip viską sudėjis į daiktą pasidarė labai gražus šurum-burum ir kankiečiai bei jų geri prieteliai smagiai pasilinksimė.

Į pamokas atvyko F. Abeikas. Jis vietišk chorų dalyvauti gegužėns parade. Bet kadangi mūsų choras jau du mėnesius prieš tai buvo apsiėmės dainuoti tulum parengime ir suvilti rengėjus nebuvo galima, tai choras negalėjo parade dalyvauti. Tačiau prie gegužėns surengimo pirmidėio ir lėšų padėngimui pakėyrė \$5.

M. Zaldokas, kuris taipgi buvo atsilankęs į pamokas, užvieči chorų dalyvauti "Vilnius" šėrininkų suvažiavime gegužės 7-tą Lietuvos Auditorijoj pilėdyti dalį programo.

Choras ne tik apsiėmė pilėdyti programą, bet dar nutarė "Vilnius" šėrininkų suvažiavimui pasveikinti su gražia aukta.

Prie progos, choro vardu, tariu širdingai ačiu visiem rėmėjams ir prieteliams, kurie atėjo mums pagelbon ir dirbo visus sunkiausius darbus parengime balandžio 23 dieną. Širdukas.

## P. NOVER 4148 Archer Avenue Chicago, Ill. Patyręs Laikrodininkas

### 13 METŲ SUKAKTUVIŲ PROGA

Pilnas pasirinkimas deimantų, laikrodėlių ir kitokių aukšinių daiktų. Parduosiu labai niplingą kaina. Taipgi galite pirkti lengvais išmokėjimais.

P. NOVER. —PHONE LAFAYETTE 3847

## Buick IR Pontiac AGENTURA

Turime pardavimui visokių modelij vartotų automobilių Prieinamomis Kainomis.

## MILDA AUTO SALES

806 W. 31st Street, Chicago, Ill. Domininkas Kuraitis, Savininkas Telefonas VICTORY 1696

## Darbo Unijos Palaiko Bedarbius

Pirmadienį Chicago bedarbiai, Workers Alliance vadovybė, išstojo į pikieto linijas prieš grąšininę nūmažinti šalpas tarp 25 ir 45 nuos., gegužės ir birželio mėnesiams.

Bedarbių organizacija atsiūkė i darbo unijas, Miss Betty Silverman, sekretorė Darbo Unijų Bendros Tarybos, pranešė apie unijų kooperavim su bedarbiais.

Ji sako, kad darbo unijos visame kame padės atmušti šalpy nukopojimą.

Plieno darbininkų organizavomo direktorius Nicholas Fontecchio, indorsavo bedarbių veiklą prieš šalpy mažinimį ir pradžioje visokią galimą paramą.

## Sudėsių Vandens Myterius

Vandens departamento autoritetai paskėlė, kad tuojpras pradės sudėti į namus vandens mētrius nuo 39th st. į pietus. Toj miesto dalyje nebuvo mētrijų.

Mētriai namų savininkams ir biednom šėimynom nieko gero nežada. Tuo nori apbružėnoti vandens vartojimį. Biedni žmonės, kaip bus apbružėtuota vandens vartojimas dėl sąskaitų taupymo, tai turės susilaikyti nuo didelio vandens naudojimo. Tas reiškia, kad padidės nevaivimas.

Miestas sako, kad žmonės, bet ką bėdas žmogus gali daugiau turėti, jeigu jam ir vanduo ružėuojamas.

## Arėstavo 3,452 Automobiliustu

Chicago trafiko policėja pirmadienį arėstavo bei pavieskas iškėkė 3,452 automobiliustams. Arėstavo už įvairius dalykus. Vieturi valstijos bei miesto laisnių. Kiti nepatėrino savo automobilių stabdžius bei šviestas. Dar kiti neturi vairavimo laisnių.

## PAMOKOS Anglų Kalbos Lietuvių Kalbos Pilytybės Knygvedystės Stenografijos (Greeg Shorthand)

MOKSLO LAIKAS: Nuo 9 iki 12 val. ir 3 po pietų, ir nuo 7 iki 9 val. vakare

## Amerikos Liet. Mokykla

3106 So. Halsted St., Chicago, Ill. Širdukas.

## Marquette Park Komunistų Susirinkimas

Sino laiku tiek mus knupa, tiek visos kitos kuopos, studijuoja Society Sjungoms Komunistų Partijos Istoriją. 13-to wardo (East Marquette Pl.) k.p. dabar laikys susirinkimas kas ketvirtadienį nuo 7:30 iki 10 val. vakaro.

Visi Partijos nariai dalyvaunkite. Susirinkimas įvyks tų pačioj viety, kur įvyko perėyt ketvirtadienį.

Susirinkimam kviečiami ir simpatikai. Visi draugai bukite laiku, kad galėtumėm girėti laike svarbių kalbų pradėdant diskusijas. —Apšv. Direktorius.

## Kriaucių Gegužinė

Pirmą gegužė—pirmadienį—Amalgamėty Unijos centro salėj įvyko Chicago kriaucių koncertinis parengimas darbininkų šventės pamėnėjimui. Žmonij buvo vidutiniai. Galėjo luti ir daugiau, nes kėliolika tukstantėjų kriaucių yra industrialistai.

Programas susidėjo iš dainų ir muzikalijų niokėlyje. Gražiai dainavo Amalgamėty Choras. Klasiškai pašoko Vera Milova. Kalbėjo Levin, unijos viršininkas, ir Oscar Ameringer. Upo nei vienas tų kalbėtojų nesukėkė. Kriaucėius.

## Pajieskojimas

NORU GAUTI DARBĄ. Esu dirbes per kelis metus tavernuose už bartendier, tad ir vėl mēlycia dirbti už bartendier arba portier. Kaim reikalingsis darbininkas, atsiaukite.

W. ZAKUSIS, Chicago, Ill. (3-4-5-6) Phone Calumet 7069

## Biznio Progos

Pardavimui Beauty Shop. 12 metų nuo įstejimo. Pardavimui priedastis—liga. Labai žema kaina ir pirmame geriausiu pasitūmama. Kedzie 0360. (1-2-3)

Parduodame pigiai Plymouth 1938, 4-rij durų touring sedan, su heateriu, defrosteriu ir radio; malai valėntas, atrodą kaip naujas.

CENTRAL AUTO SALES 3207 S. Halsted St. Klausite: Carl Wainora Telefonas: VICTORY 1717

JUODŽEMIS PARDAVIMUI Pirmos Rūšies Juodžemės dēl gėlynu ir tolyru specialias sumatytas su durpėmia ir tramais. Parduodam bušelinė arba vėlėmis, 1 bušelis 25c; 3 bušelis \$1.00; 15 bušeliu \$2.50. Jei perkate daugiau kaip viena bušeli, už pristatymą nemokėsite. Mes pristatom. Ofiso valandos 7-ia val. ryto iki 10:30 val. vakaro. 6100 S. State Street, Chicago, Ill. Tel. Wentworth 7842 CHARLES GAVCUS (III-23-V-23)

## REAL ESTATE

PARDAVIMUI 5 kambarių bungalov, arti katalikų mokyklos. Prieinama kaina. 7907-430 S. Lyons, Ill. (2-5)

Už \$995 galima nusipirkti 5 kambarių Cape Cod bungalov, 3 neužbaigti kambariai atlieka. Geras beismėnimas. Lotas 40x140. Galima apėgrėvėti nedėlioje. F. H. A. paskola. 2902 Grove Street, Bjuve Island, Illinois. (27-28-29-1-2-3)

## PATAISKYK

NAMO STOGA IR RYNAS DABAR Pašauk mus dēl nemokamo apskaitilavimo pataikimui jusų stogo

25 METŲ PATYRIMO BLEKORIUS & STIGIUS BRIDGEPORT ROOFING Co. 3216 So. Halsted St. Tel. VICTORY 4965

## FRANK MICKUS Siuvėjas

4146 Archer Avenue Chicago, Ill.

Naujus rubus siuva, valo, prėsimo, taiso. Taipgi yra drabužių vyrams pasipuošimui: mārškinių, kėlinij, kaklarėkėčių ir t. Viską galite pirkti nebrangiai. Phone Lafayette 9832.

**Medicinos Daktarai**  
**Dr. A.K. Rutkauskas**  
GYDYTOJAS  
KASDIENA  
4442 S. Western Avenue  
Nedėliomis pagal sutarti  
Phone Virginia 3316

**DR. V. SIMKUS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
ir Akinis Pritaiko  
3343 S. Halsted Street  
VALANDOS:  
11 iki 12, 2 iki 4 ir vakarais 7 rydo 9  
Sventadieniais 11 iki 12 rydo  
Tel. Yards 3146

**A. Montvid, M. D.**  
West Town State Bank Bldg.  
2400 West Madison Street  
Val. 1 iki 3 po pietu, 6 iki 8 vak.  
TEL. SEELYE 7330  
Namų Telefonas Brunswick 0597

**DR. MARGERIS**  
3325 S. Halsted Street  
VAL: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir  
nuo 6 iki 8:30 vakaro  
Sventadieniais nuo 10 iki 12 diena  
Phone Yards 7299

**Dr. Pulsucki LeVan**  
PHYSICIAN & SURGEON  
Ligonius primam per visus 24 val.  
X-RAY SVIESOS SPINDULIAI  
1957 Garfield Boulevard  
Tel. Hemlock 6699  
Rez. 6231 S. Rockwell St. Pro. 6049

**DR. STRIKOL'IS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
4645 S. Ashland Avenue  
OFISO VALANDOS:  
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.  
Nedėliomis pagal sutarti  
Ofiso Tel. Yards 4877  
Namų Tel. PROSPECT 1930

Ofiso Tel. VILGINIA 0036  
Namų Tel. BEVERLY 8244

**DR. T. DUNDULIS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
4157 Archer Avenue  
Ofiso Valandos: 2-4 ir 6-8 p. m.  
Nedėliomis pagal sutarti  
Phone Yards 3921  
Residencijos Kenwood 5107

**DR. BERTASH**  
756 West 35th Street  
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)  
Valandos: 1-3 ir 6-30 iki 8:30 vak.  
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone CANAL 6122

**DR. S. BIEZIS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
2201 West 22nd Street  
Valandos: nuo 1-3 ir 7-8  
Serodomis ir nedėl, pagal sutarti  
Rez. 6631 So. California Avenue  
Telefonas Republic 7868

## DENTISTAI

Phone Yards 2246

**DR. C. Z. VEZEL'IS**  
DENTISTAS  
4645 S. Ashland Avenue  
(art 47th Street)  
Valandos: nuo 9 iki 8 vakarais  
Serodai pagal sutarti

**DR. G. SERNER**  
Lietuviš Akių Gydytojas

Pritaiko Akinus  
Kreivas Akis  
Iltaiso  
Tel. Yards 1829

Ofisas ir Akinij Dirbtuvė  
756 West 35th St.  
Kampas Halsted St.  
Valandos: nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8  
Nedėliomis pagal sutarti

PHONE, PROSPECT 0745  
0746

**UTILITY LIQUOR DISTRIBUTORS, Inc.**  
5931-33 S. Ashland Ave.  
CHICAGO, ILL.  
Parduodame Tik Wholesale

Mes Turime Iš Lietuvos  
Arėvėtojų Dėginė  
Mūs Viet Darbininkai—Lietuviai  
F. ir M. ir MRS. DZIMIDAS  
SAVININKAI

**UNIVERSAL RESTAURANT**  
Vestovėm, Krištėnyom ir Kitoim  
Būžietam Suteikiame Patarnavimū  
Lindėmas Patarnavimū Visiems  
Antanas Norkus, Sav.  
750 W. 31st St., Chicago, Ill.  
TEL. VICTORY 9670